CRIPTHOS
escape room portátil

Unitats didàctiques de Consolidació

escape room portàtil contra l'assetjament infantil

Índex de la formació del programa

1. Aproximació al concepte de Bullying
2. Valors de convivència bàsics: Respecte i consideració
3. Identificació de situacions de Bullying
4. Identificació dels actors que intervenen en situacions de Bullying
5. Pautes d'actuació contra el Bullying
6. Valors de convivència bàsics: Assertivitat
7. Introducció al CiberBullying

L'Escape Room portàtil Stop Bullying consciencia de la importància d'acabar amb l'assetjament infantil a través d'un divertit joc d'equip. L'alumnat haurà de fer ús de l'exploració, la lògica i la deducció per a resoldre proves que inclouen jocs de paraules, enigmes, tecnologia i impressions 3D.

Es recomana que els docents entrin a l'Escape Room per veure els continguts en primera persona. D'aquesta manera, podran guiar millor les activitats posteriors, així com podran veure com l'alumnat es desenvolupa davant de cada prova.

Cadascuna de les proves està dissenyada per generar una reflexió i una activitat de classe paral·lela. Tot seguit hi trobareu explicada les activitats juntament a una orientació pel docent per treballar-la a l'aula.

Podeu descarregar els recursos relacionats amb cadascuna de les activitats aquí:

- Recursos: https://www.cripthos.com/ca/centres-educatius/stop-bullying/recursos.zip
- Contrasenya: Cripthos-SB

1 Aproximació al concepte de Bullying

Finalitat

- Sensibilitzar l'alumnat davant situacions de vulnerabilitat
- Conscienciar de la importància d'ajudar les víctimes del bullying

Recursos

Missatge amb codi secret: ajuda

Prova a l'Escape Room

Durant l'Escape Room, els nens i nenes trobaran un missatge que ha escrit en Miko, on descriu una situació de violència que ha patit recentment. És un relat breu on en Miko explica que li han tret la gorra davant dels companys i cap d'ells l'ha ajudat. Els infants hauran de descobrir el missatge secret que ha deixat escrit en Miko, i hi hauran de trobar la paraula "ajuda".

Descripció de l'activitat

1. Recordeu la situació de violència que descriu en Miko, responeu per parelles les següents preguntes i poseu les respostes en comú:

- Com s'ha sentit en Miko quan li han tret la gorra?
- Com ha reaccionat el company que ho ha vist?
- Per què en Miko ha decidit escapar-se de l'escola en lloc de demanar ajuda? Creieu que ha fet bé d'escapar-se?
- Què hauria passat si, en lloc de riure, el company que va veure com li treien la gorra al Miko hagués fet alguna cosa per evitar-ho?

2. Tornem a posar l'alumnat per parelles, però amb un company o companya amb qui no tinguin molta confiança. Els proposarem que, en silenci i amb els ulls tancats, s'abracin durant 15-20 segons. Un cop acabat l'exercici farem una rotllana amb tot els infants i parlarem de com s'han sentit.

1 Aproximació al concepte de Bullying

orientació per al docent

Rol del professorat

- Dirigir la posada en comú
- Vetllar per un diàleg fluid i respectuós
- Facilitar les intervencions de tothom qui vulgui participar
- Resoldre els dubtes de l'alumnat

Respostes

1. Recordeu la situació de violència que descriu en Miko, responeu per parelles les següents preguntes i poseu les respostes en comú:

- Com s'ha sentit en Miko quan li han tret la seva gorra?

S'ha sentit trist, perdut i impotent.

- Com han reaccionat els companys que ho han vist?

Han rigut.

- Perquè creieu que en Miko ha decidit escapar-se de l'escola en lloc de demanar ajuda? Creieu que ha fet bé d'escapar-se?

Habitualment, a les persones que pateixen bullying els costa molt demanar ajuda, tant als seus companys i companyes com a les persones adultes de referència. Els motius són diversos, i van des de tenir vergonya perquè se senten culpables, fins a tenir por que qui els assetja respongui amb més atacs. És important remarcar que per fer front a aquestes situacions és necessari trencar el silenci i buscar ajuda, i que això, lluny de ser un acte de covardia, és una acció intel·ligent i l'inici del camí per trobar una solució.*
**Recorda que perquè un alumne demani ajuda hem de tenir canals de comunicació oberts.*

En Miko, en lloc d'escapar-se, hauria d'haver demanat ajuda. No obstant, no l'hem de culpar per la seva reacció, ja que es trobava en una situació de vulnerabilitat des de la qual és molt difícil prendre decisions.

- Què hauria passat si, en lloc de riure, el company que va veure com li treien la gorra al Miko hagués fet alguna cosa per evitar-ho?

Impedir que una situació de bullying no succeeixi, no només passa per ajudar la persona en rol de víctima sinó també per acompanyar a la persona en rol d'agressor a sentir-se millor. Algú que fa violència realment se sent bé?

2. Tornem a posar l'alumnat per parelles, però amb un company o companya amb qui no tinguin molta confiança. Els proposarem que en silenci i amb els ulls tancats s'abracin durant 15-20 segons. Un cop acabat l'exercici farem una rotllana amb tot els infants i parlarem de com s'han sentit.

El docent haurà d'afavorir que l'alumnat externalitzi el que ha sentit, fent posar de manifest la importància de sentir-se estimat i de ser respectat per companys i companyes. Podeu aprofitar per fer reflexionar amb què passaria si la persona a qui han abraçat és qui està en el rol de l'agressor?

2 Valors per la convivencia: respecte i consideració

Finalitat

- Prendre consciència de com el respecte i la consideració són imprescindibles per la bona convivència del grup.

Recursos

Missatges de les claus

Prova a l'Escape Room

Durant l'Escape Room, l'alumnat haurà trobat un munt de claus amb missatges no respectuosos i desconsiderats. Enmig d'aquestes claus n'hauran trobat una que té el missatge "Vull ajudar en Miko". També hauran trobat un fragment del llibre "Wonder" amb un missatge del "senyor Brown" que diu "Si has de triar entre tenir raó o ser considerat, tria ser considerat". Els alumnes hauran d'haver destriat la clau amb el missatge positiu per tal de poder obrir un candau i seguir avançant en el joc.

Descripció de l'activitat

Feu un debat amb tot el grup on es doni resposta a les següents qüestions:

- Què significa "tenir algú en consideració"?
- Esteu d'acord amb el missatge del senyor Brown, o preferiu tenir raó abans que ser considerats?
- Podem ser considerats amb companys o companyes que pensen i actuen de manera diferent a la nostra?

2 Valors per la convivencia: respecte i consideració

orientació per al docent

Rol del professorat

- Crear un clima distès que faciliti el debat obert
- Vetllar per un diàleg fluid i respectuós
- Facilitar les intervencions de tothom qui vulgui participar
- Resoldre els dubtes de l'alumnat
- Incidir en la importància del respecte i la consideració dins del grup, així com d'ajudar les víctimes de l'assetjament

Respostes

Feu un debat amb tot el grup on es doni resposta a les següents qüestions:

- Què significa "tenir algú en consideració"?

Tenir algú en consideració vol dir tractar-lo amb respecte i valorar-lo positivament.

- Esteu d'acord amb el missatge del senyor Brown, o preferiu tenir raó abans que tenir consideració?

Cal fer reflexionar l'alumnat que quan es forma part d'un col·lectiu s'ha de prioritzar el bé del grup per davant dels interessos individuals. Si som considerats els uns amb els altres serà més fàcil crear un clima idoni per créixer i aprendre plegats.

- Podem ser considerats amb companys o companyes que pensen i actuen de manera diferent a la nostra?

S'ha de tenir present que ser considerat no vol dir deixar de banda la nostra manera de fer o pensar, sinó respectar la dels altres companys del grup, encara que ens resultin estranyes.

3 Identificar situacions de bullying

Finalitat

- Donar eines a l'alumnat per detectar quan s'està produint una situació d'assetjament i quan no.
- Fer aflorar possibles situacions d'assetjament que s'estiguin produint al grup actualment.

Recursos

Còmic

Prova a l'Escape Room

L'alumnat haurà de trobar un còmic on es descriuen diferents situacions que passen a l'escola, i per poder avançar a la següent prova, haurà d'identificar en quines d'aquestes situacions es produeix bullying i en quines no.

Descripció de l'activitat

Feu un debat amb tot el grup i intenteu recordar les històries del còmic que s'han trobat a l'Escape Room.

- Per cadascuna de les històries recordades debateu per què és o no és bullying.
- Un cop hagueu identificat els elements que fan que una situació sigui tipificada com a bullying, en grups de 4 o 5 persones, dibuixeu la situació de violència que va succeir quan li van treure la gorra a en Miko, de manera que mostri tots aquest elements.

3 Identificar situacions de bullying

orientació per al docent

Rol del professorat

- Dirigir la posada en comú
- Vetllar per un diàleg fluid i respectuós
- Facilitar les intervencions de tothom qui vulgui participar
- Resoldre els dubtes de l'alumnat

Respostes

Feu un debat amb tot el grup i intenteu recordar les històries del còmic que heu trobat a l'Escape Room.

- Per cadascuna de les històries recordades debateu per què és o no és bullying.

Tot i haver-hi situacions de poc respecte en diverses de les històries plantejades, les tres situacions on es produeix bullying són les que tenen lloc al menjador, al passadís i al lavabo. Aquesta part de l'activitat està oberta a afegir algun matís per part del docent que faci variar la història, de manera que una situació que no era de bullying passi a ser-ho i a la inversa.

Recorda que quan des de l'equip educatiu tipifiqueu un cas com a bullying, ha de comprendre els següents indicadors:

Reiteració en el temps.
Intencionalitat de fer mal: físic, verbal, psicològic o social.
Desequilibri de poder: la víctima no se'n pot sortir per ella mateixa, sense ajuda.
La relació entre les persones involucrades s'han creat dins un entorn educatiu.
Ha d'existir un grup que ho permeti.

- Un cop hagueu identificat els elements que fan que una situació sigui tipificada com a bullying, en grups de 4 o 5 persones, dibuixeu la situació de violència que va succeir quan li van treure la gorra a en Miko, de manera que mostri tots aquest elements.

Si voleu treballar el desenvolupament de les habilitats digitals per millorar la prevenció del Ciberbullying, podeu penjar les vostres històries a les xarxes socials fent servir el Hashtag #stopbullying i #gorraMiko

4 Identificar personatges

Finalitat

- Donar eines a l'alumnat per aprendre a detectar quins personatges intervenen en una situació de bullying i saber-los identificar.

Recursos

Còmic

Prova a l'Escape Room

Durant l'Escape Room, l'alumnat haurà de trobar un còmic on es desenvolupen situacions de bullying i on intervenen diversos personatges: qui rep assetjament, qui agredeix, qui defensa, qui n'és còmplice, qui n'és espectador. Per poder avançar a la següent prova l'alumnat haurà d'identificar qui rep assetjament, qui agredeix i qui defensa.

Descripció de l'activitat

Torneu a llegir el còmic i poseu en comú:

- Quins personatges destaquen per aparèixer en qualsevol situació de bullying.
- Quin paper desenvolupen cadascuna d'aquestes persones.

4 Identificar personatges

orientació per al docent

Rol del professorat

- Dirigir la posada en comú
- Vetllar per un diàleg fluid i respectuós
- Facilitar les intervencions de tothom qui vulgui participar
- Resoldre els dubtes del l'alumnat

Respostes

Torneu a llegir el còmic i poseu en comú:

- Quins personatges destaquen per aparèixer en qualsevol situació de bullying?
  - *Qui agredeix: Comença el maltractament i en pren part activa.*
  - *Qui és còmplice: No comença el maltractament, però en pren part activa.*
  - *Qui s'ho mira: No pren part en el maltractament però tampoc fa res per evitar-lo.*
  - *Qui defensa: Intenta ajudar la víctima.*
  - *Qui pateix l'agressió: La persona sotmesa al maltractament per part de l'agressor i els còmplices.*

- Identifiqueu quin paper desenvolupen cadascuna d'aquestes persones:
  - *Qui agredeix: Edgar.*
  - *Qui és còmplice: Amics de l'Edgar.*
  - *Qui s'ho mira: Ester.*
  - *Qui defensa: Clàudia.*
  - *Qui pateix l'agressió: Miko.*

5 Pautes d'actuació

Finalitat

- Proporcionar eines a l'alumnat per saber com actuar en situacions de bullying.
- Posar en evidència que, si no actuem, ens convertim en còmplices de l'assetjament.

Recursos

Còmic
Opcions d'actuació

Prova a l'Escape Room

Durant l'Escape Room, i per poder avançar a la següent prova, l'alumnat haurà de desxifrar un codi. Per fer-ho, tindrà un còmic on, d'entre quatre opcions possibles, haurà d'identificar les pautes d'actuació correctes en tres situacions d'assetjament diferents.

Descripció de l'activitat

1. Si detectéssiu una situació de bullying en el nostre grup, què podríem fer per tornar a estar bé com a grup?

- Escriviu individualment les tres pautes que considereu més importants.
- Poseu-vos per parelles i unifiqueu les vostres llistes en una de sola, eliminant els duplicats.
- Feu grups de 4, compareu les vostres llistes i torneu a unificar-les en una de sola.
- Poseu en comú amb tot el grup totes les llistes i feu una llista única.

2. Recordeu les possibles opcions d'actuació per a cada història i porteu a debat les següents qüestions:

- Quin ha estat el comportament de l'Ester?
- Creieu que ha estat un comportament correcte?
- Per què?

5 Pautes d'actuació

orientació per al docent

Rol del professorat

- Dirigir la posada en comú
- Vetllar per un diàleg fluid i respectuós
- Facilitar les intervencions de tothom qui vulgui participar
- Resoldre els dubtes de l'alumnat
- Incidir en la importància de les pautes destacades a les respostes

Respostes

1. Si detectéssiu una situació de bullying en el nostre grup, què podríem fer per tornar a estar bé com a grup?

- Escriviu individualment les tres pautes que considereu més importants.
- Poseu-vos per parelles i unifiqueu les vostres llistes en una de sola, eliminant els duplicats.
- Feu grups de 4, compareu les vostres llistes i torneu a unificar-les en una de sola.
- Poseu en comú amb tot el grup totes les llistes i feu una llista única.

Del llistat resultant cal destacar o afegir les següents pautes d'actuació:

- *No acompanyar el maltractament (no riure les "bromes", parlar amb respecte, no difondre rumors, no permetre agressions, etc).*
- *Fer-li costat a la persona agredida.*
- *Animar qui pateix una situació d'assetjament a comunicar-ho a un adult.*
- *Ser nosaltres qui ho diem a una persona adulta.*
- *Ajudar qui agredeix (reforçar-li els valors de respecte i consideració, fer-li prendre consciència quan inicia conductes d'assetjament...).*

**Es important que mentre es dirigeixi l'activitat es remarqui la importància de l'objectiu benestar per la convivència del grup.*

2. Recordeu les possibles opcions d'actuació per a cada història i porteu a debat les següents qüestions:

- Quin ha estat el comportament de l'Ester?
- Creieu que ha estat un comportament correcte?
- Per què?

L'Ester ha ignorat l'assetjament, i no ho hauria d'haver fet, ja que ignorar la situació no implica deixar de formar-ne part. En aquest cas, és una espectadora, i amb el seu comportament no només no ajuda a la persona agredida sinó que està afavorint l'escenari per perpetuar el bullying.

6 Valors per la convivència: assertivitat

Finalitat

- Donar a conèixer el concepte d'assertivitat i recalcar la seva importància per la convivència en grup.

Recursos

Visual Thinking

Prova a l'Escape Room

Per poder usar la tauleta electrònica, l'alumnat haurà d'aconseguir la paraula de pas: "ASSERTIVITAT".

Descripció de l'activitat

1. Feu un debat amb tot el grup on es doni resposta a les següents qüestions:

- Què significa "assertivitat"?
- Hem de renunciar als nostres posicionaments, creences o idees per respectar els drets de companys i companyes?

2. En grups de 3 o 4 persones, construïu un *visual thinking* amb el títol "Què em dóna l'escola per ser feliç?", on es representi la imatge de felicitat de l'alumnat quan es mostra content d'anar a l'escola i pot compartir temps amb els seus companys i companyes. Aquesta activitat la podem fer en el marc de l'assignatura d'arts plàstiques o fent ús de recursos d'internet, per tal de potenciar la creativitat en el grup.

6 Valors per la convivència: assertivitat

orientació per al docent

Rol del professorat

- Crear un clima distès que faciliti el debat obert
- Vetllar per un diàleg fluid i respectuós
- Facilitar les intervencions de tothom qui vulgui participar
- Resoldre els dubtes de l'alumnat
- Incidir en la importància de ser assertiu en la convivència

Respostes

1. Feu un debat amb tot el grup on es doni resposta a les següents qüestions:

- Què significa "assertivitat"?

L'assertivitat és la capacitat de defensar els nostres posicionaments, creences o idees respectant els drets dels companys i companyes.

- Hem de renunciar als nostres posicionaments, creences o idees per respectar els drets de companys i companyes?

No. Tothom té les seves idees, i aquesta diversitat ens fa més rics, però de la mateixa manera que no hi hem de renunciar nosaltres, no podem pretendre que ho faci ningú del nostre entorn.

2. En grups de 3 o 4 persones construïu un visual thinking amb el títol "Què em dóna l'escola per ser feliç?", on es representi la imatge de felicitat de l'alumnat quan es mostra content d'anar a l'escola i pot compartir temps amb els seus companys i companyes. Aquesta activitat la podem fer en el marc de l'assignatura d'arts plàstiques, o fent ús de recursos d'Internet, per tal de potenciar la creativitat en el grup.

A l'apartat de recursos, trobareu un exemple invers on es pot veure un nen patir a conseqüència de l'actitud dels seus companys cap a ell.

7 Introducció al ciberbullying

Finalitat

- Introduir el concepte de ciberbullying a l'alumnat.
- Posar de manifest com l'anonimat de la xarxa accentua aquests comportaments.

Recursos

No ho diguis per Internet

Prova a l'Escape Room

Quan l'alumnat hagi accedit a la tauleta electrònica, haurà pogut veure el vídeo "No ho diguis per Internet", de "Protección on line" (http://www.proteccionline.com), on es posa de manifest com podem perdre el control del que diem a la xarxa.

Descripció de l'activitat

1. Feu un debat amb tot el grup on es doni resposta a les següents qüestions:

- Què és el ciberbullying?
- Què hem de fer per erradicar-lo?

2. Torneu a mirar el vídeo "No ho diguis per Internet" i seguiu posant a debat les següents preguntes:

- Què creieu que simbolitza aquest vídeo?
- Creieu que és habitual que algú li falti el respecte d'aquesta manera a una altra companya, en públic i mentre tothom la mira? I si és per Internet? Per què?
- Com creieu que se sentirà la persona agredida si aquesta situació es produeix en el món real? I si es produeix en el món digital? On ho tindrà més difícil per defensar-se?
- Torneu a visualitzar el vídeo a casa i demaneu el punt de vista a la vostra família. Recolliu les reflexions que considereu més importants.

7 Introducció al ciberbullying

orientació per al docent

Rol del professorat

- Crear un clima distès que faciliti el debat obert
- Vetllar per un diàleg fluid i respectuós
- Facilitar les intervencions de tothom qui vulgui participar
- Resoldre els dubtes de l'alumnat
- Passar el vídeo, aturant-lo quan sigui necessari, per tal que l'alumnat interpreti correctament el que es vol transmetre

Respostes

1. Feu un debat amb tot el grup on es doni resposta a les següents qüestions:

- Què és el ciberbullying?

El ciberbullying és el bullying que es realitza a través d'Internet, ja sigui per correu electrònic, xarxes socials, aplicacions de xat, videojocs, etc. Al no existir un espai físic on es desenvolupa, és molt més difícil de detectar, i la persona agredida té més complicat defensar-se.

- Què hem de fer per erradicar-lo?

Tant si veiem algú que està sent víctima de ciberbullying, com si ho som nosaltres mateixos, el més important és comunicar-ho de seguida a un adult i no esborrar les proves.

2. Torneu a mirar el vídeo "No ho diguis per Internet" i seguiu posant a debat les següents preguntes:

- Què creieu que simbolitza aquest vídeo?

Aquesta ficció posa de manifest que, per Internet, ens podem arribar a comportar d'una manera que mai posaríem en pràctica a la vida real. Però res del que no faríem o diríem a la vida real ho hem de fer ni dir per Internet.

- Creieu que és habitual que algú li falti el respecte d'aquesta manera a una altra companya, en públic i mentre tothom la mira? I si és per Internet? Per què?

Possiblement, a la vida real no ens atreviríem a faltar el respecte d'aquesta manera, però per Internet és més habitual, degut a la falsa sensació que som anònims i que ningú veu què estem fent.

- Com creieu que se sentirà la persona agredida si aquesta situació es produeix en el món real? I si es produeix en el món digital? On ho tindrà més difícil per defensar-se?

Segur que en les dues situacions se sentiria molt malament, però al món real, probablement, es sentiria acollida pels companys i companyes, mentre que per Internet és més probable que ho pateixi en silenci.

CRIPTHOS

Treball en equip per a centres educatius

info@cripthos.com www.cripthos.com 659 034 341 @cripthos